

ZÁMEK VALTICE

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA, PAMÁTKA UNESCO

ארמון וואלטיצה

אתר המורשת הלאומית, אתר המורשת העולמית של אונסק"ו

המסלול הראשי
(המסלול הבסיסי)

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

facebook.com/zamekvaltice
www.zamek-valtice.cz

ZÁMEK VALTICE

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA, PAMÁTKA UNESCO

מצודה מבוצרת, שניצבה על הגבול בין אוסטריה למורביה, נוסדה באתר זה ככל הנראה כתוצאה מהפעילות ההתיישבותית אשר יזמו בישובים מפסאו שבבוואריה במחצית המאה ה-11. המבצר מימי הביניים, אשר החליף בעלים פעמים ספורות בקרב בתי אצולה חשובים שבאוסטריה (כגון בית זייפלד ובית קורינג), עבר לבסוף בשנת 1395 לבעלותו של משפחת ליכטנשטיין אשר החזיקה בארמון עד החרמתו ע"י ממשלת צ'כוסלובקיה בשנת 1945. הארמון הפך ללשכה המרכזית של משפחת האצולה במחצית השנייה של המאה ה-16 כאשר בני משפחת ליכטנשטיין נאלצו למכור את מושבם הקודם בניקולסבורג (מיקולוב) אשר נמצא רק במרחק קטן מוואלטיצה. מאז עבר הארמון שיפוצים רבים, היות שכל אחד מהנסיכים ביקש להתאים את מראה הארמון לטעמו ולעמדתו הייחודית בחצר הקיסרי שבוינה. לאחר השיפוצים בסגנון הבארוק המוקדם אשר בוצעו בזמן שלטונו של קארל הראשון לבית ליכטנשטיין, סגנו של מלך בוהמיה ומייסדה של שושלת הנסיכים לבית ליכטנשטיין, עבר הארמון מספר שיפוצים לאורך כל המאה ה-17 כאשר ישב בו בנו של קארל הראשון, קארל איזביוס לבית ליכטנשטיין. זה האחרון החשיב את עצמו כאוהד גדול ומסור של תרבות ואמנות. השיפוצים המהותיים ביותר בוצעו בארמון בזמן שלטונו של הנסיך אנטון פלורייאן בתחילת המאה ה-18. שיפוצים אלו העניקו לארמון את מראהו הנוכחי בסגנון הבארוק הגבוה. הוא פרי הפרוייקט האדריכלי שתוכנן ע"י האדריכל אנטון אוספל. בזמן שלטונו של הנסיך הבא, היינו יוזף יוהאן אדם, פעל בארמון האדריכל התיאטרוני והקשט הקיסרי בשם אנטוניו בידווי. הוא הקנה לחזית של הארמון אופי ייחודי בקישוטי המשקופים, חלונות ודלתות, פורטלים וקירות-עזר (אתיקים) שעליהם הוצבו פסלים. האופי של פנים הארמון שדרכו עובר מסלול הסיוור נבנה רק בשנות ה-40 של המאה ה-19, אחרי שהאולמות והחדרים שופצו בסגנון המכונה "הרוקוקו השני". מבחינה היסטורית שייכת עיירת וואלטיצה (פלדסברג בגרמנית) לשטחה של אוסטריה, אך בשנת 1920 היא סופחה לצ'כוסלובקיה על סמך חוזה סן-ז'רמן. לאחר מלחמת העולם השנייה שימש הארמון כמושב של מספר מוסדות, כגון מחסן לצמח הכישות או בית סוהר לנשים. פנים הארמון שופץ בשנות ה-60 של המאה ה-20, ומאז הוא פתוח למבקרים.

אולם קבלת הפנים (Audience Chamber)

אולם זה הוא האולם הראשון שממוקם בקומה הראשית והייצוגית של הארמון, והיא קרויה באיטלקית "פיאנו נובילה". בשגרת חיי היום-יום של הנסיכים שימש אולם זה סלון מגורים וגם מחסן לשמירת אוסף עשיר ומגוון של חרסינה בארונות הנטמעים בקיר.

כאשר נערכו באולם האוכל הסמוך סעודות חגיגיות או קבלות פנים, הפך אולם זה למקום מאולטר בו הוכן האוכל לפני הגשתו לשולחן ונאספו בו גם המשרתים שחשו לשמש את הסועדים. כאשר התארחו בארמון אורחים נכבדים, הם התגוררו בחדרי האירוח הסמוכים, והמקום הזה הפך לאולם קבלת פנים.

על הקירות תלויות צלחות וקערות מחרסינה יפנית הקרויה "אימארי", וזאת על שם הנמל היפני שממנו ייוצא סוג החרסינה הייחודית הזה לאירופה במאה ה-18.

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

facebook.com/zamekvaltice
www.zamek-valtice.cz

ZÁMEK VALTICE

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA, PAMÁTKA UNESCO

הארמון חומם באמצעות קמינים מאריחים. הקמין הנמצא באולם זה הינו מתחילת המאה ה-19, והוא מקושט במוטיבים של עלים בסגנון האפמיר. מדובר בקמין המוסק בעץ והוא מתופעל מבחוץ, הינו מהמסדרון. מערכת הסקה דומה הותקנה בכל אולמות הארמון.

פרוזדור הכניסה לחדר הקיסרי (Anteroom of emperor`s apartment)

חדר זה עשוי להדהים את המבקרים בזכות קירותיו המכוסים בטפטים מקוריים מהמאה ה-18, אשר ייבאו בתקופת הרוקוקו מהמזרח הרחוק לשם קישוט ועיטור אולמות ייצוגיים.

על הקומודה הקטנה ניצב פסל ברונזה אשר מגלם את דמותו של הנסיך אלוויז השני לבית ליכטנשטיין. שמו של האיש הזה בוודאי מוכר לאלו מכם שכבר זכיתם לבקר בארמון לידניצה, משום שאלויז השני שיכלל את הארמון הזה בסגנון הנאווגוטי ברוב פאר והדר. נסיך זה, שהוא נמנה עם האישים העשירים ביותר באימפריה האוסטרית, שיפץ גם את פנים ארמון וואלטיצה בסגנון הרוקוקו השני. הקישוט והעיטור של פני הארמון מהווה חיקוי משוכלל של אמנות תקופות הבארוק והרוקוקו, וזאת עד כדי כך שבקיאים רבים החשיבו אותו ליצירה אוטנטית.

הציורים שעל הקיר מתארים את נפוליאון בונפרט ואת אגדת רומולוס ורימוס העתיקה.

בשלהי המאה ה-19 הוטמעו בקיר שני ארונות; באחד מהם הותקנה אמבטיה מודרנית, והשני שימש מעין תחפושת לכניסה לחדר מדרגות בו השתמשו המשרתים ואשר קישר חדר זה עם החלק האחורי של הארמון.

ציור השמן שעל התקרה מתאר את אל הזמן הייווני כרונוס בחוטפו את אלת הכבוד לשאול, והוא בא לסמל את ההבל והריקנות של כבוד אנושי.

הסלון הקיסרי (Emperor`s salon)

מדובר בסלון הרשמי אשר היווה את החלק המרכזי של חדרי המגורים של הקיסר. הוא שימש חדר בו הקיסר היה מקבל פני אורחים וקיים ישיבות עבודה.

החדר קושט בטפטי ברוקד בצבע אדום ורוהט ברהיטים מתקופת הרוקוקו השני משנות ה-40 של האמה ה-19. הפריט הכי בולט הוא שולחן שמשטחו העליון מורכב ממגוון פיסות אבן מסותתות ומשובצות בטכניקה הקרויה "פייטרה דורה".

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

facebook.com/zamekvaltice
www.zamek-valtice.cz

ZÁMEK VALTICE

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA, PAMÁTKA UNESCO

על הקירות תלויים דיוקנים של המשפחה הקיסרית: הפורטרט של מריה טרזה ובעלה פרנץ סטפן, נסיך לותרינגיה. על הקיר ממול תלויים הפורטרטים של בנם, הקיסר יוזף השני, וגם של נכדם, הקיסר פרנץ השני. שני הציורים הבאים הם דיוקניהם של בני הזוג הקיסרי: הקיסר פרנץ יוזף הראשון ורעייתו היפיפיה, הקיסרית אליזבת, נסיכת בוואריה, שרבים נהגו לכנות אותה מילדותה בשם "סיסי".

החדר הזה נקרא גם "החדר הקיסרי" דווקא לכבודו של פרנץ יוזף הראשון. הקיסר שהה בוואלטיצה בשנת 1876 לשם השתתפותו בתרגיל צבאי שנערך על יד ניקולסבורג (מיקולוב) הסמוך. עיתונאים עקבו בקפדנות אחרי ביקורו והפליגו בתיאורי פרטיו בכתבותיהם:

הקיסר הגיע לוואלטיצה בליווי פמלייתו ב-2 בספטמבר סביב שעה 1 אחרי הצהרים. הכיכר הייתה הומה אדם, ברובם תושבי וואלטיצה והעיריות הסמוכות, הדגלים התנופפו בכל מקום. הקיסר ירד מסוסו ליד שער הכניסה לארמון. פה הוא זכה לקבלת פנים חגיגית ע"י ראש העירייה והילדים מבית הספר המקומי. משם המשיך הקיסר ללכת ברגל עד לארמון עצמו בו קיבל את פניו הנסיך יוהאן השני לבית ליכטנשטיין.

למחרת בערב הוצגה הופעה ייחודית בתיאטרון של הארמון בה נטלו חלק הקיסר עם פמלייתו וקציני הצבא בדרגות גבוהות.

ב-4 בספטמבר, סביב השעה 16:30, הגיעה לוואלטיצה רכבת ממלכתית מיוחדת, ועל סיפונה רודולף, נסיך הכתר האוסטרי, והנסיך האנגלי ארטור, שניהם בליווי ממלכתי ובו גם קצינים מחו"ל. הקיסר הגיע לתחנת הרכבת בהקדם כדי לקבל את פניו של הנסיך האנגלי. הקיסר בילה את זמן ההמתנה בשיחה ארוכה וידידותית עם הפקיד הראשי של התחנה בשם ריש.

לאחר קבלת הפנים, יצאו האורחים הנכבדים בשתי עגלות לדרכם בכיוון הארמון, הקיסר יחד עם הנסיך האנגלי, ונסיך הכתר בליווי של מחנכו. בשעת הגעתם לארמון, התמלא המקום בקריאות "יחי הקיסר", "יחי הנסיך" והתזמורת החלה לבצע את ההימנון "אלהים נצור את המלכה". אחרי קבלת הפנים הנלהבת הזאת נכנסו האורחים לארמון. הנסיך האנגלי, נסיך בוואריה ליאופולד ונסיך הכתר רודולף התארחו בקומה הראשונה של הארמון. קבלת הפנים הזאת הוכתרה בסעודה חגיגית.

ב-5 בספטמבר ביקרו האורחים אצל הנסיך לבית ליכטנשטיין בארמונו שבלידניצה.

מיד לאחר סיום התרגיל הצבאי עזב הקיסר את המקום.

ZÁMEK VALTICE

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA, PAMÁTKA UNESCO

אנפילדה (Enfilade)

אנפילדה היא מערכת חדרים כשהדלתות המחברות בין החדרים מסודרות על ציר אחד, ובזכות כך נוצר מעין מסדרון שבסופו נמצא חלון. אנפילדה היא מאפיין אדריכלי טיפוסי של סגנון הבארוק. אורכה של האנפילדה שבארמון וואלטיצה הוא 80 מטר והיא עוברת דרך 9 חדרים.

חדר השינה הקיסרי (Emperor's bedroom)

חדר השינה הזה שעוצב בסגנון האפמיר, ובו גומחה למיטה, היווה חדר פרטי לגמרי בניגוד לסלון הסמוך שנועד לקבלת פני אורחים. הקיסר פרנץ יוזף הראשון שמר גם במהלך התרגיל הצבאי על אותם ההרגלים הוא נהג לשומרם בשגרת היום-יום בחצרו בווינה. הוא השכים בשעה 5 בבוקר ופתח את סדר יומו בעיון במסמכים בעלי חשיבות ממלכתית אשר הובאו ברכבת לוואלטיצה מבירת האימפריה יום קודם. לצורך זה הותקנו בחדר השינה שלו שולחן פשוט וכיסא. בחדר זה הקיסר גם התלבש ואכל ארוחת בוקר, ותוך שנעזר במשרתו האישי הוא גם התרחץ.

החדר מרוהט באופן מאוד פשוט. רק השיזלונג הוא פריט הריהוט היחידי שמקנה לחדר אלמנט של נוחיות. מדובר בכיסא ארוך, המיוצר בתקופת הרוקוקו, והוא שימש למנוחה קצרה במשך יום.

מעל המיטה תלוי ציור של מרים, אם ישו (מאטר דולורוסה), פרי יצירתו של צייר החצר לבית ליכטנשטיין פטר וואן רויי. מעל השולחן תלוי ציור של יוזף וונצל לבית ליכטנשטיין. הוא כיהן כדיפלומט ומנהיג צבאי ונמנה עם הידידים הכי קרובים של הקיסרית מריה תרזה. בנה, הקיסר יוזף השני אמר אודותיו שהוא "האיש הנחוץ ביותר לטוב המדינה".

השרטוט הגדול שעל יד החלון הוא סקיצה של הציור אשר מקורו ממוקם במכלל הצבאי (ארזנאל) בווינה. הוא מתאר את המעבר של צבא אוסטריה דרך הרי הווד' שבצרפת ביוני 1815, תוך השתתפותם של הקיסר פרנץ הראשון והנסיך יוהאן הראשון לבית ליכטנשטיין במסע הצבאי הזה.

יוהאן הראשון נטל חלק פעיל במלחמות נגד נפוליאון בונפרט. בקרב ליד אוסטרליץ בשנת 1805 הוא כיהן כמפקד הראשי של חיל הפרשים האוסטרי. לאחר שכוחות הקואליציה של אוסטריה ורוסיה הובסו בקרב זה, הוא ייצג את הצד האוסטרי בחתימה על הסכם שביתת הנשק עם צרפת. החל משנת 1809 כיהן נסיך זה כרמטכ"ל והפלדמרשל של הצבא האוסטרי.

יוהאן הראשון הורה על בניית ארמונות ציד קטנים בסגנון הרומנטיזם אשר נמצאים במתחם של ארמון לידניצה.

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

facebook.com/zamekvaltice
www.zamek-valtice.cz

ZÁMEK VALTICE

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA, PAMÁTKA UNESCO

על הקיר השמאלי נמצא ציור המתאר את הקרב עם צבאות נפולאון בונפרט אשר התנהל על יד העיר רגנסבורג שבבוואריה בשנת 1809. הכוחות האוסטריים הובסו קשות ע"י נפוליאון בקרב הזה.

הציור שעל שולחן הכתיבה מתאר את רעייתו של אחיו של יוהאן הראשון, הינו של הנסיך אלויז הראשון, קרולין מנדלשטיין (מנדלשטיין-בלנקנהיים)

הציור שעל התקרה מתאר את הבסת הטיטנים ע"י האלים האולימפיים.

סלון העישון (Smoking lounge)

מדובר בחדר קטן ובו קמין. חדר זה שימש לעריכת אירעים לא רשמים, והוא היווה חלק של מכלל חדרי האירוח. ברשימות מצאי מהמאה ה-19 הוא מצויין כחדר עישון. במשך ביקורו של הקיסר פנרץ יוזף הראשון בארמון הפך מקום זה לחדר שינה מאולטר בשביל משרתו האישי במטרה שהוא יהיה זמין לשמש את קיסרו יומם ולילה. החדר מרוהט ברהיטים בסגנון הקלסיציסטי.

שני ציורי הטבע הדומם הם יצירות מבית המלאכה של הצייר הגרמני פרנץ וורנר טאם משנת 1709. מאותו בית המלאכה באים גם המשענים (סופרהפורטה בלטינית) ועליהם פסלי הראש של קיסרים רומאיים. הצייר טאם נמנה עם אמני תקופת הבארוק הכי בקאים ומיומנים בסוג האמנות המיוחד הזה במרכז אירופה. הוא עבד בשביל בית ליכטנשטיין החל משנת 1706.

הציור שעל התקרה מתאר את אל האש הפייסטוס בשעת מסירת כלי נשק לאלת המלחמה והחכמה פאלאס אתנה.

המוטיב שעל השטיח, שהוא בן יותר ממאה שנה, מתאר את עץ החיים.

מעל הקבינט תלוי ציור מאוד מפורט בפרטיו ("וודוטה") של העיר אופבה (טרופאו בגרמנית) שבשליזיה, ובו מתוארת בניסתו החגיגית של הנסיך קארל איזביאוס מבית ליכטנשטיין לעיר זו בתור המושל הארצי בשנת 1632.

על הקיר שממול נמצאת התיזה האוניברסיטאית של הנסיך אנטון פלורין אשר כיהן כמחנך והפקיד העליון בחצרו של הקיסר קארל השישי.

ZÁMEK VALTICE

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA, PAMÁTKA UNESCO

אולם האוכל (Dining room)

אולם האוכל הוא בלא ספק החדר הגדול ביותר והמצטיין באופי הכי ייצוגי שבארמון. הואיל ומשלהי המאה ה-18 לא היה קיים אולם של ממש בארמון, אולם זה הפך לאולם הראשי והרשמי. התכנית האדריכלית המושלמת ביותר בסגנון הרוקוקו, שעל פיה עוצב האולם, הולמת את חשיבותו המרכזית שהוא קיבל. הקירות עוצבו בצורה דקורטיבית בטכניקה הקרויה "סטוקו לוסטרו". מדובר בטיח דקורטיבי המורכב מסיד, חול, ואבק שיש, ואשר עבר תהליך ליטוש. בהיותו עדיין לח, הטיח קושט וכוסה בתחליב דונג. לאחר שהושלמו עבודות אלו לוטש הטיח עוד פעם בליטוש חם. האולם קושט בתבליטים מוזהבים של כלי נגינה שמעל הדלתות והחלונות, ובסטוקו דקורטיבי מוזהב שבתקרה.

פריטי הריהוט הכי מעניינים באולם זה הם שני שולחנות קטנים עשויי זהב, והם נשענים על קונזולה ומקושטים במוטיבים הרווחים בתקופת האמפיר.

הגינה (Garden)

מחלונות האולם הזה נשקף החלק המרשים ביותר של גינת הארמון שהוא האמפיתיאטרון. הוא נבנה על פני השטח שעמדו עליו בתים ואשר הנסיך יוהאן השני לבית ליכטנשטיין רכש והורה להרוס בשנת 1900. במקור ננטעו במורדות מסביב כרמים, אבל הם נעקרו. לפי תכניתו של אדריכל הגנים המפורסם מפירנצה בשם ווינצנצה מיצ'לי תפס את מקומם שטח פתוח לרווחה אשר קושט בפסלים מתקופת הבארוק שהובאו לכאן מאחוזות בית ליכטנשטיין שבצפון מורביה. הגינה החדשה הזאת מהווה בעצם הרחבת הגינה אשר פניה עוצבו וגובשו בסגנון הבארוק כבר במחצית המאה ה-18 ע"י אדריכל הגנים בשם דומיניק ז'ירר. הוא פעל בארמון המלכותי שבוורסאי. חלקה האינטגרלי של הרחבת הגינה היה הקמתו של אולם הגינה, הקרוי באיטלקית "סלה טרינה", והוא ממוקם באגף המזרחי של הארמון. חזיתו של אולם הגינה דומה עד להפליא לעיצוב החיצוני של אורות הסוסים שבמתחם ארמון לדניצה. לאורך זמן רב יוחס עיצובה של החזית, שהוא בסגנון הבארוק, לאדריכל האוסטרי יוהאן ברנארד פישר מאירלך, אך למעשה היא פרי יצירתו של האדריכל המשמש את המשפחה הנסיכית בשם קראל וויינברנר שתכנן אותה בתחילת המאה ה-20.

ZÁMEK VALTICE

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA, PAMÁTKA UNESCO

אולם המשחקים (Games room)

אולם זה, ששימש אולם משחקים, היה הראשון מאולמות הארמון הלא פרטיים אשר נועדו לעריכת אירועים ולבידור. הפריט הכי בולט שבאולם הזה היה עד שנת 1945 שולחן ביליארד רוסי ענק אשר נהרס, ככל הנראה, בזמן השתלטותו של הצבא האדום על הארמון. בנוסף לשולחן הביליארד, אולם זה רוהט גם במספר שולחנות קלפים. בהיותם מוסבים אליהם, בילו בני המשפחה הנסיכית את רגעי הפנאי שלהם. הספה ושתי הכורסאות בצבע כחול שייכים לריהוט המקורי של הארמון, אך בסוף מלחמת העולם השנייה, ממש זמן קצר לפני פלישת הצבא האדום, הורה הנסיך פרנץ יוזף השני להעביר חלק מהרהיטים ואוסף הציורים, בנוסף לפריטים מרובים אחרים שנלקחו מארמון לדניצה, לבירת נסיכות ליכטנשטיין וודוץ.

בשנת 2008 מכר הנסיך הנוכחי, האנס אדם השני, חלק מאוספיו במכירה פומבית באמסטרדם. ממשלת צ'כיה הקצתה אז סכום כ-10 מיליון כ"צ' לרכישת 10 ציורים ויותר מ-80 כורסאות שהיוו חלק מהריהוט המקורי של הארמון. ארון המטבח הגדול ושולחן הכתיבה המשובץ הם פריטים ממצחית המאה ה-18. הם עוצבו בסגנון הבארוק המאוחר. הצלחות שבארון המטבח יוצרו מחרס אנגלי הנקרא "וויג'ווד" במאה ה-19, והן היו חלק מכלי האוכל המקורים שבארמון.

הנברשת המקושטת בגילופים מורכבים ובפסלון של טריטון כוללת גם פריטים עשויי קרני איל קורא ועצם אף של מסורן קצר שן. מדובר בפריטים מהריהוט המקורי שהשתמר מתקופת הבארוק.

על הקירות תלויים ציורי נוף, שהם יצירותיו של הצייר ההולנדי המבריק מתקופת הבארוק בשם האנס דה יודה. הם היוו חלק מאוספו המקורי של הנסיך קארל איזיביוס שהצטיין בתולדות בית ליכטנשטיין כאיש שהקים את הארמון והניח יסוד לאוסף האמנות הנסיכית. הוא רכש את הציורים האלה בשנת 1680, שנים ספורות לפני מותו.

בקיר מוטמעת דלת הזזה מהמאה ה-19. היא תהגלתה רק לפני שנים ספורות. הדלת שופצה והותקנה בה זכוכית. היא נפתחת למסדרון המוביל לאולם הריקוד. במאה ה-19 שימש המסדרון כגינת חורף.

הסלון האולימפי (Olympian salon)

מדובר בסלון השני ששימש למטרות ייצוגיות. בני המשפחה הנסיכית השתמשו בו לשם קיום אירועים רשמיים. הוא שכן על יד חדריה הפרטיים של הנסיכה. בשעת הצורך, נהפך סלון זה בקלות לחד אורחים. דווקא בחדר זה, שבו ממוקם גם קמין, התארח הנסיך האנגלי ארטור תוך כדי נטילת חלקו בתרגיל הצבאי הקיסרי שהתקיים בשנת 1876.

ZÁMEK VALTICE

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA, PAMÁTKA UNESCO

בציור שעל התקרה מתוארת פמליית האלים האולימפיים. בסלון ממוקמות שתי קופסאות תכשיטים גדולות, והן מקושטות באבני חן מסותתות. הן יוצרו במאה ה-19 על פי הדגמים העתיקים יותר שמקורם בעיר פירצה.

בהתאם למנהג הבארוקאי הנפוץ והנקרא "פאנילאז", הורו בני המשפחה לתלות בסלון זה את הציורים הכי חשובים אשר נשאו בארמון אחרי שמרבית האוסף הועבר לווינה. מקרב ציורים אלו, שהם פרי יצירתם של אמנים איטלקים והולנדים, בולט ביותר הציור אשר מתאר את מפגשו של ישו עם האישה הכנענית. מדובר ביצירתו של הצייר האיטלקי של תקופת הבארוק בשם מטיאו פריטי. הציור הגדול בקיר הימני, מאת הצייר אורזיו רימלדי, מתאר את שמשון בהרגו את האריה.

בקיר השמאלי משתרע ציור נוף לילה מאת צייר הנופים המפורסם ההולנדי בשם אירט וואן דייר נייר שנחשב לצייר נופי לילה הכי מיומן בדורו. הפורטרט הוא דיוקנו של וילהלם החמישי, הרוזן של הסן-קאסל, אחת המדינות שבאימפריה הרומית הקדושה.

הציור שבמסדרון הוא דיוקנו של יוזף וונצל לבית ליכנטשטיין. האיש הזה כיהן כפילדמרשל בזמן שלטונה של מריה תרזה. רבים הרבו לכנות אותו בכינוי "אביו של חיל התותחנים האוסטרי", מפני שהוא ביצע רפורמה משמעותית בחיל התותחנים האוסטרי תוך התחשבות במגמות החדשות שתפסו מקום בתחום הצבאי הזה בחו"ל. הוא נחשב לחייל ודיפלומט מוכשר. לאחר מותו של אביו יוהאן ניפומוק הוא עמד בראש בית ליכנטשטיין.

הסלון האוריאנטלי (Oriental salon)

חדר זה, אשר היה חלקו מחדרי מגוריה של רעיית הנסיך המושל, קיבל את שמו במאה ה-19 בזכות טפטי משי יקרים במיוחד, ועליהם מוטיבים אוריאנטליים רקומים. בחדר נמצא גם אוסף עשיר של חרסינה אוריאנטלית ופריטים נוספים, לרבות לקים יפנים. רוב האוסף הזה הועבר למקום אחר בסוף מלחמת העולם השנייה. לצערנו, הטפטים הושמדו זמן קצר לאחר תומה. שארית האופי המקורי של החדר השתמרה רק הודות לפריטים מועטים: הציורים הרב-גוניים שעל המשענים (סופרהפורטאות), הפמוט המוצהב שצורתו הייתה אמורה ליצור דמיון של סלעים סיניים. הוא ניצב מעל המראה שבין שני החלונות.

כעת מרוהט הסלון כחדר קבלת הפנים של הנסיכה. הציור הכי דומיננטי בחדר הסלון הוא עותק מוצלח ואיכותי עד להפליא של הציור על קנבס המפורסם מאת פטר פאול רובנס הנקרא "תוצאות מלחמה" משנת 1639 ואשר נמצא היום בפירצה. גם העותק הינו מתקופת הבארוק. רובנס תיכנן את הציור כאליגוריה מורכבת ומרובת מוטיבים סמליים.

האישה המרימה את ידיה מסמלת את אירופה המטולטלת בסערתה של מלחמת שלושים השנים. באמצע הציור עומד אל המלחמה מרס הנסער והסוער וקצר האפיים. אלת האהבה ונוס משתדלת לרצות אותו, אך מאמציה

ZÁMEK VALTICE

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA, PAMÁTKA UNESCO

איננו מוצלח משום שמרס נדחף על ידי אלות הכעס פוריות. בצעידתו קדימה הוא דורך על ספר שמסמל כליון המדעים והספרות. האישה המחזיקה בידה כינור שבור מסמלת את סופה של ההרמוניה, והאישה הדועך, ובידו מחוגה, מסמל הכחדת האמנות והאדריכלות. באמצעות היצירה הזאת רצה רובנס לבטא את התאכזבותו מתוצאות מלחמת שלושים השנים שהוא ניסה בכל מאודו להביא לסופה בתור דיפלומט בשירותם של מספר שליטים אירופיים.

הציור המאוייך בדמויות מיתולוגיות של קיקלופ פוליפמוס, הפייסטוס, אפרודיטה וארוס, הוא פרי יצירתו של הצייר ההולנדי ובן זמנו של רובנס בשם תיאודור וואן לון.

הסלון נקרא גם על שם העיר העתיקה טרויה "הסלון הטרואיני", וזאת בזכות הציור שעל התקרה, ובו מתואר המצור על טרויה ע"י המנהיג הצבאי היווני אגממנון, שאחרי התייעצותו עם הכומר הגדול החליט להקריב את בתו איפיגניה לאלים במטרת הבטחת הניצחון בקרב. על פי האגדה היוונית ניצלה איפיגניה ממש ברגע האחרון הודות להתערבותה של האלה ארטימיס אשר הניחה על המזבח איילה במקום בתה של אגממנון.

הרהיטים והקמין המקושטים בצורה היפה ביותר הינם מתקופת הרוקוקו.

חדר השינה של הנסיכה (Princess`s bedroom)

ואילו שלושת החדרים הקודמים של האנפילדה הממוקמת באגף המזרחי של הארמון עמדו לרשות רעייתו של הנסיך המושל, חדריו הפרטיים של בעלה נמצאו באגף שממול. הנסיכה האחרונה אשר התגוררה בחדרים הללו הייתה הנסיכה פרנציסקה לבית קינסקי, אשר נישאה לנסיך אלויז השני לבית ליכטנשטיין בשנת 1831. הנסיכה המשכיה להתגורר בחדרים הללו גם אחרי שהיא התאלמנה, היות שבנה, הנסיך יוהאן השני, נשאר רווק במשך כל חייו. לחדרים הללו היה צמוד גם אחור, ובו מלתחה, ספרייה וחדרי משרתים. לתוך אחור החדר הובילה דלת קטנה ומוסתרת היטב.

החדר מרהט באופן פשטני והפריט הכי בולט בו הוא הציור של המדונה שמעל המיטה. מדובר בעותק של הציור מאת הצייר האיטלקי המפורסם רפאל סנטיני. העותק, בדומה למקור, צוייר על פני טבלת נחושת. על הקיר בצד ימין תלוי ציור שנקרא "מטרונה רומאית". מדובר ביצירה של צייר איטלקי אשר פרטיו אינם ידועים.

מהתקרה נשקפות שתי אליגוריות: אליגורית המדע והאמנות, וממול מצויירת אליגוריית הגאווה, הפזרנות וההשתכרות.

ZÁMEK VALTICE

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA, PAMÁTKA UNESCO

חדר האמבטיה (Bathroom)

חדר האמבטיה הינו מסוף המאה ה-19 ותחילת המאה ה-20, היינו מהתקופה בה הותקנה צנרת מים עירונית בוואלטיצה, בין היתר גם הודות להשתתפותו הכספית של הנסיך יוהאן השני (1901). הרהיטים והצינורות סופקו ע"י חברת יוהאן גראמליץ המבוססת בווינה. האמבטיות עצמן הן קרמיות ובעלות משטח כפול. בזכות כך נשארו המים בהן חמים זמן רב. האסלה כוללת מיכל הדחה. מיכל ההדחה הותקן בתוך הקיר, הידית ממוקמת בגומחה קטנה. האסלה עוצבה בצורת דג.

חדר השיש (Marble cabinet)

על פי האידיאלים האדריכליים של תקופת הבארוק הייתה כל אנפילדה אמורה להסתיים בחדר קטן פרטי ומרשים, שאיכות קישוטו ועיטורו עלתה במידה ניכרת על זו שבחדרים הקודמים. המבקרים היו צפויים להנות מיופיו ועושרו של החדר. ואכן, בחדר כזה מסתיימת גם האנפילדה של האגף המערבי של הארמון בוואלטיצה בו נמצאו חדרי מגוריו של הנסיך.

הסלון עוצב על פי תכניתו של האדריכל הקיסרי בשם אנטוניו בידוצי אשר באותו הזמן תכנן בשביל הנסיך יוזף יוהאן אדם את הפנים של קפלת הארמון. הוא שיתף פעולה באופן הדוק עם הצייר בשם פ.ו. טאם שצייר בשביל חדר זה שני ציורים של טבע דומם בהם מתוארים פרחים. אחד מציורי התקרה האיכותיים ביותר מתאר את אלת הפרחים פלורה.

בידוצי עיצב גם את האינטארזיות המושלמות על תריסי החלונות, הדלתות והפרקט.

הסלון מרוהט בסגנון של המלך הצרפתי לואי השישה עשר. על קמין ניצב פסל-חזה בארוקאי של נער משיש קררה. הוא חלקו של הריהוט המקורי שנשאר בארמון. תקופת הבארוק הצטיינה בהתלהבות לחפש ולאסוף חפצים עתיקים. הואיל ומזכרות עתיקות היו נדירות וקשות להשיג, בני אצולה הרבו לרכוש חיקויים של עתיקות. פסל זה יכול לשמש דוגמה מאלפת למגמה הזאת.

ZÁMEK VALTICE

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA, PAMÁTKA UNESCO

המסדרון (Corridor)

בצד הימני של המסדרון תלויים דיוקנים של בני המשפחת ליכטנשטיין. הדיוקן הראשון שייך לנסיך האימפריאלי הראשון אנטון פלוריאן. בדיוקן השני מצייר הנסיך יוהאן אדם אנדריאס לבית ליכטנשטיין. האיש הזה כונה גם כן בשם "האנס אדם העשיר". הוא יזם את הקמתם של שני הארמונות השייכים לבית ליכטנשטיין בווינה. אחד מהם, ששימש ארמון קיץ והוא ממוקם באחד מרובעי ווינה הנקרא רוזאו, הפך למוזיאון של משפחת ליכטנשטיין. דמותו של ארמון זה מופיעה בשני הציורים המצויים בצד השמאלי של המסדרון. הציור האחרון הוא עותק דיוקנו של האדריכל של ארמון וואלטיצה קארל איזביוס לבית ליכטנשטיין.

המעלית (Lift)

מדובר במעלית אישית בהנעה מכנית-חשמלית. היא סופקה ע"י החברה הווינאית בשם א. פרייזלר. המעלית יוצרה בשלהי המאה ה-19 ותחילת המאה ה-20. פנים התא כוסה בחיפוי עץ מהגון וגם הותקנה בו דלת הזזה. הזכוכית מקושטת במוטיבים חרוטים בסגנון הארט נובו.

במעלית הותקנו גם מרכיבים בטחונים מרובים, כגון מתג וויסות לקומת קרקע, דלת הזזה וכפתור חירום. תא המעלית שופץ בשנת 2006.

המסדרון שליד חדר התפילה הצדדי (Corridor at the side oratory)

הציורים שעל הקירות מתארים שני נביאים מהתנ"ך: זכריה ויחזקאל. מדובר ביצירותיהם של ציירים איטלקים שפעלו באוסטריה בתחילת המאה ה-18. הציור האחרון מתאר את פרנציסקוס מאסיוז, מייסדו של המסדר הפרנציסקני בימי הביניים.

ZÁMEK VALTICE

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA, PAMÁTKA UNESCO

חדר התפילה (Side oratory)

הציורים שבחדר זה הינם מהמאה ה-17. על הקיר השמאלי נמצא ציור שהמוטיב שלו מבוסס על הסיפור מתוך הבשורה על פי לוקס, ובו ישו סועד עם שניים מתוך תלמידיו בעיר אמואס לאחר צליבתו ותחייתו. עיניהם של התלמידים נפקחו וזיהו את מורם רק לאחר שהוא בירך על לחם וחילק אותו ביניהם. הציור צויר ע"י צייר הולנדי אלמוני.

הקפלה (Chapel)

מתוך החלונות של חדר התפילה נשקף הפנים של קפלת הארמון. בנייתה הושלמה לפני שנת 1729, דהינו בזמן שלטונו של הנסיך יוזף יוהאן אדם לבית ליכטנשטיין. אנטוניו בידוצי, האדריכל הקיסרי הרשמי ששירת גם את בית ליכטנשטיין, דאג לעיצובה האדרכלי של הקפלה וגם קישט אותה בפרסקאות.

הקפלה מתנשאת לגוהה של שתי קומות של אגפו הדרומי של הארמון. אולם הקפלה מקורה בקמרון חבית, והוא מקושט בטכניקת ציור הקרויה "אילוזיבית", היות שמטרתה היה ליצור רושם שקירות ותקרות האולם הינם מחוברים במפרקים בצורה אדריכלית עשירה ומשוכללת היטב. הפרסקו שעל תקרת הקפלה כביכול מאפשר למבקר להישיר את מבטו לשמיים לעבר התושב המרכזי שהוא האל האב, אחת משלוש הישויות של השילוש הקדוש. הפרסקו הוא מעשה אמנותו של אנטוניו בידוצי ודומניקו מאיינרדי.

הציור שעל פני המזבח מתאר את השתחוות הרועים בפני ישו אחרי היולדו בבית לחם. מדובר בעותק הציור מאת הצייר האיטלקי קוידו רני.

העיצוב הפלסטי העשיר הוא יצירתו של האמן פרנץ בינר שהצליח לקשר בצורה מושלמת את העיצוב הדקורטיבי של המזבח המרכזי והמזבחים הצדדים עם עיצובו הציורי של הקמרון.

הקפלה חונכה בשנת 1726. עוד לפני חנוכתה הותקנו בה גם אינטרזיות יקרות העשויות מסוגי עצים נדירים. פני חזיתו של חדר התפילה הנסיכי והגלריה המוזיקאית, הממוקמת מעליו, חופו בלוחות עץ מעוטרים. באותה הנגרייה נעשו גם הדלתות והספסלים המשובצים.

לקפלה יש אקוסטיקה מעולה. לכן כיום משמש המקום הייחודי הזה והמצטיין בעושר אמנותי לעריכת קונצרטים קאמריים, ובזמן האחרון גם לעריכת טקסי נישואין.

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

facebook.com/zamekvaltice
www.zamek-valtice.cz

ZÁMEK VALTICE

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA, PAMÁTKA UNESCO

גלריית הציורים (Picture Gallery)

המקום מעוצב כגלריית פנלים בסגנון הבארוק. היא שופצה על פי צורתה מהמאה ה-19, וזאת הייתה תקופה בה בעלי אוספים היו חשופים להשפעתו של הסגנון הרומנטי, שהניעה אותם להעניק לאוספים שלהם אופי דומה לזה שהיה נהוג בדורות הקודמים. מסרגות הציורים יוצרו מחדש והן חיקויים מושלמים של המסגרות המקוריות. על אופיו הרומנטי של האוסף מעיד גם האופן בו מסודרים ציורי קנבס גדולים וקטנים בעלי נושאים מגוונים. חלק מהאוסף המקורי ניצל ומצא מקלט במקום אחר וחלק הושמד בסוף מלחמת העולם השנייה בשנת 1945. עתה כולל האוסף 33 ציורים. מקום חשוב תופסים בה ציורי טבע דומם. לאמיתו של דבר, הסוג של אמנות זאת מיוצג בארמון וואלטיצה ברבגוניות יוצאת דופן מבחינת הזמן וגם מבחינת מגוון היוצרים.

בשנת 1667 רכש הנסיך קארל איזביוס לבית ליכטנשטיין את הציור בשם "טבע דומם עם ראשי בעלי חיים" מאת הצייר גוטפריד ליבלט. מדובר בצייר שהטביע את חוטמו על הז'אנר הזה בארצות אוסטריה לאורך זמן רב, ליתר דיוק על הסוג של ציור טבע דומם ייצוגי. באוסף נמצאות גם יצירותיו של הצייר פרנץ וורנר טאם, שהיה צעיר יותר מגוטפריד ליבלט. הוא גם כן נמנה עם הציירים המציירים טבע דומם. במקרה שלו מדובר בקומפוזיציות של פרחים ופירות על הרקע של קטעי נוף. אין לשכוח גם כן יצירותיו הדומות של הצייר א.מ. דלינגר משנת 1804.

האוסף כולל גם מספר רב של ציורי טבע דומם שבהם מופיעים בעלי חיים מאת ציירים אלמונים. אין לשכוח גם ציורי נוף מאת הצייר פרידריך שליגל מדרזדן, וציורי בעלי חיים וציפורים מאת הצייר המפורסם רוזה די טיבולי אשר טיבם של יצירותיו זכה לאהדה רבה בקרב בני זמנו.

בפינת האולם נמצא קמין בסגנון הרוקוקו.

הציור שעל התקרה מתאר את חזרתה של האלה דיאנה מציד. מדובר בציור על קנבס שהוא הגדול ביותר בארמון. במקור שימש אולם זה סלון רשמי לקבלת פנים שבחדרי המגורים של הנסיך.

חדר העבודה הנסיכי (Prince`s study)

במקור שימש החדר חדר שינה. לחדר זה היה צמוד חדר אמבטיה שאליו יכולתם להביט מתוך המסדרון. הטפטים, כיסוי הרהיטים והווילונות המקוריים ייוצרו ממשי ג'נובה.

הגלריה, חדר העבודה הנסיכי והאולם הזהב, שאנחנו עומדים להיכנס אליו מיד, היוו חדרי המגורים של הנסיך. בשנת 1848 התארח כשבועיים בחדרים האלו הקנצלר האוסטרי קלמנס וון מטרניך בברחו מווינה. הוא הצליח

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

facebook.com/zamekvaltice
www.zamek-valtice.cz

ZÁMEK VALTICE

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA, PAMÁTKA UNESCO

להימלט מווינה ההומה מההמון הנסער והמתפרע בסיוע של הנסיך אלויז השני. הוא הגיע לארמון אנקוגניטו בעגלה של הנסיך לבית ליכטנשטיין. הקנצלר נאלץ לעזוב את וואלטיצה בעקבות המהומות בהן פתחו התושבים המקומיים.

הציור שעל התקרה הוא אלגוריה של ערב.

חדר העבודה מרוהט ברהיטים מתקופת הבארוק מתוצרת הולנד. הם משובצי סוגים שונים של עץ, שנהב וצדפת הפנינים.

שולחן הכתיבה הוא עותק של ריהוט בארוקאי משובץ מהמאה ה-19.

שני הציורים הגדולים "הגעתה של קריסטיה מלכת שווידיה לרומא" ו-"מציאת הצלב הקדוש" הינם מהמאה ה-17. באשר לציור השני, מדובר בעותק של הציור מאת הצייר האנס וון אאכן שפעל בתקופת שלטונו של הקיסר רודולף השני.

הארון הברוקאי הוא מצופה בבדיל ומשובץ עץ אזוג מלך.

אולם הזהב (Golden Hall)

אולם זה מהווה המקום המרוהט בצורה היוקרתית ביותר בארמון כולו. על עובדה זו מעיד גם חיפוי עץ האלון שמסתיר את הדלת המקשרת את האולם הזה עם חדר התפילה הפרטי של הנסיך.

הציור שעל התקרה מתאר את האלגוריה של שחר – התעוררות של אלת היופי אפרודיטה. השולחן קיבל את עיצובו הדקורטיבי באמצעות הטכניקה הקרויה "מרקיטריה". מדובר בשיבוץ מתכת ושריון צב. עיצוב מסוג זה היה נפוץ בצרפת בתקופת הבארוק. הדגם הראשון של רהיטים משובצי מתכת ושריון צב הוצג ע"י הנגר האמן הצרפתי בשם שארל אנדרי בול שפעל בחצרו של המלך לואי הארבעה עשר. פסל-החזה הניצב על פני הקמין הינו מהמאה ה-18. מדובר בעותק של פסל ראש עתיק של הפילוסוף הרומאי סנקה. הציור הגדול הוא דיוקנו של הנסיך יוזף וונצל לבית ליכטנשטיין שהיה מנהיג צבאי ודיפלומט מפורסם. לכן גם אולם זה נקרא לפעמים על שמו: "חדרו של וונצל" - בגרמנית "וונצלסצימר".

אולם הזהב היה גם החדר המחומם ביותר בארמון. הוא הוסק במתקן חימום אוויר. הנוכחים בו נהינו גם מהחום היוצא מתוך הקמין וגם מהחוויה הנעימה של אש פתוחה.

ZÁMEK VALTICE

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA, PAMÁTKA UNESCO

הסלון המקשר (Connecting salon)

החדר מרוהט באופן שהיה נהוג במחצית השנייה של המאה ה-18. הקירות מכוסים בטפט ברוקד שהולם את טיבו של ריפוד הספה והכורסאות. הקמין עוצב בסגנון הקלסיציזם. הארון, שהוא משובץ סוגים נדירים של עץ ועצמות, מהווה יצירה אמנותית משוכללת שנעשתה בדייקנות יתרה. הארון הינו ממחצית המאה ה-18. מדובר בפריט ריהוט רב-שימושי. החלק העליון שימש לשמירת חפצים בעלי ערך ומכתבים. החלק האמצעי הפך לאחר קיפול הלוח המשובץ לשולחן כתיבה. החלק התחתון, שבו מגירות, דומה לקומודה. אוסף הציורים שבסלון זה הוא יצירתם של ציירים הולנדים, והוא משקף ז'אנר ספציפי של אמנות זאת, הינו "טבע דומם עתיק". חפצים מתוארים בו ממעוף העוף. ז'אנר הציור הזה היה אהוב ומפורסם במחצית הראשונה של המאה ה-17.

חדר השינה (Bedroom)

הציור שעל התקרה הוא אלגוריה של אביב. הציור והסטוקו שבחדר הזה הינם מהשליש הראשון של המאה ה-18, הינו מהתקופה בה עבר תוכו הארמון שיפוצים נרחבים ומשמעותיים. מיטת אפיריון מהווה דוגמה טיפוסית של פריט ריהוט מתקופת הבארוק. האופי המיוחד של מיטות אלה הצטיין בכך שצדם הצר יותר פנה לכיוון הקיר, ואילו החופה צומצמה לגגון ווילון שכיסה את ראש המיטה בלבד. מדובר בשינוי משמעותי לעומת המנהג הקדום יותר שעל פיו המיטה הייתה מכוסה כולה.

הציורים שעל הקירות הינם מהמאה ה-17. אלקסנדר קוזימנס הוא הצייר שצייר את זוג פסלי הראש של איש ואישה המוקפים בזרי פירות. הציור שמעל המיטה מתאר את "השתחוות שלשת המלכים לישו בבית לחם". שני הציורים, ובהם זרי פרחים, מהווים ציורי טבע דומם הולנדיים. מדובר במוטיב אמנותי שהיה די אהוב ונפוץ עד מחצית המאה ה-18. בין החלונות מופיע ציור מאת הצייר ההולנדי פטר וון לאייר "הנוף סביב כבשן הסיד ברומא".

תפקידם של שני החדרים הללו, שבמאה ה-19 שימשו חדרי המגורים של בתו של הנסיך הנריאטה, השתנה פעמים ספורות. על כך מעידה גם העובדה שחדר האמבטיה, שהיינו מצפים למצוא אותו בצמוד לחדר זה על פי האופן בו מסודרים החדרים בקומה הזאת, נמצא רק מאחורי החדר הבא.

ZÁMEK VALTICE

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA, PAMÁTKA UNESCO

חדר קבלת הפנים (Reception room)

חדר זה מרוהט באופן המתאים לסלון קבלת הפנים של בת הנסיך. על הקירות תלויים ציורי טבע דומם מאת ציירים הולנדיים ואיטלקיים. בצד ימין נמצא ציור יפה מאת הצייר לורנצו פסינלי המתאר את מרים המגדלית, אחת הדמויות שמופיעות בברית החדשה. מעל הדלת תלויים עוד שני ציורי טבע דומם שהם יצירותיו של הצייר הרשמי לבית ליכטנשטיין, הוא כבר מוכר לנו – פרנץ וורנר טאם.

הקמין הינו מתקופת הקלסיציזם. בחלקו העליון נמצא מיכל בו נהגו לשים מים מעורבים בבשמים. בזמן חימום המים הופצו ריחות הבשמים בחדר כולו.

נברשת בדולח בוהמיה מהמאה ה-18 עברה שיפוץ לא מזמן וגם חוברת לחשמל מחדש.

מרכיב בעל חשיבות רבה לכל ארמון הוא ללא ספק נוף. אתם יכולים ליהנות מנוף עוצר נשימה הנשקף מהחלון: גבעות פבלוב, הארמון שבניקולסבורג, והאגם בשם ניסיט. באשר לאגם, בידינו עדות על קיומו כבר בשנת 1418. ניסיט הוא האחרון מתוך ארבעה האגמים אשר הוקמו בסביבה במאה ה-15 במטרה לייבש הביצות המקומיות. הנוף הנהדר הזה תרם ללא ספק לכך שחדרי המגורים של הנסיך היו ממוקמים דווקא באגף המערבי של הארמון.

הפרוזדור (Anteroom)

מדובר בחדר קטן ומרוהט באופן מאוד פשוט. הוא שימש חדר מגורים למשרתת שהייתה אמורה לשמש את בת הנסיך כל זמן ששירותה נדרש. עם תפקידיה המרובים נמנו עזרה בהלבשה, שמירה על בגדים, תפירה ותסרוקת.

בחדר זה מסתיים סיורנו בארמון. הדלת תוביל אתכם בחזרה למסדרון בו פתחנו בסיום.

ארמון וואלטיצה שימש כמקום מגורים של הנסיך, אך כבר במאה ה-19 נפתחו שערותיו לרווחה לתיירים. אנחנו מודים לכם על כך שבביקורכם במקום הזה תרמתם להמשך קיום המסורת הזאת. שיהיה לכם המשך יום נעים.

